

פרק ג הלכה א

בישנה

בשלושה פרקים בשנה תורמין את הלשכה: בפרס הפסח, בפרס העצרת, בפרס החג, והן גרנות של מעשר בהמה; דברי רבי עקיבה. בן עזאי אומר: בעשרים ותשעה באדר, באחד בסיון, בעשרים ותשעה באב. רבי לעזר ורבי שמעון אומרים: באחד בניסן, באחד בסיון, בעשרים ותשעה באלול; ולמה אמרו בעשרים ותשעה באלול, ולא אמרו באחד בתשרי? – מפני שהוא יום טוב ואי אפשר לעשר ביום טוב, לפיכך הקדימוהו בעשרים ותשעה באלול.

תלמוד

"בשלושה פרקים בשנה" כול'. – אמר רבי אבהו: כל הן דתנינן פרס פלגא.

אור לישירים

פרק ג

בפרקים ג ו-ד מתוארת תרומת השקלים מן הלשכה שהוכנסו לתוכה ומה עשו בה.

הלכה א

משנה

בשלושה פרקים בשנה תורמין את הלשכה: – בשלוש פעמים בשנה היו ממלאים שלוש קופות (סלים גדולים) מהשקלים שהיו מונחים בלשכה מיוחדת במקדש, כדי לקנות בהם קורבנות ציבור, ואלו הם הפרקים: **בפרס הפסח** – לפני חג הפסח, **בפרס העצרת** – לפני חג השבועות, **בפרס החג** – לפני חג הסוכות (היו תורמים את הלשכה שלוש פעמים בשנה, ולא פעם אחת בשנה, לפי שרק הקרובים למקדש היו מספיקים להביא את שקליהם למקדש עד לפני חג הפסח, אבל הרחוקים מהמקדש היו מספיקים להביא את שקליהם עד לפני חג השבועות, והרחוקים יותר היו מספיקים להביא את שקליהם עד לפני חג הסוכות; או כדי לעשות פומפי לדבר (מחלוקת אמוראים בירושלמי לעיל א,א). וסמכו את הדבר הזה על הכתוב בנחמיה (ירושלמי לעיל ב,ד)), **והן גרנות של מעשר בהמה** – שלושת הפרקים האלו הם גם עונות הגורן לעניין מעשר בהמה, וכשהגיע אחד הפרקים הללו נאסרו באכילה הבהמות שנולדו לפני הפרק עד שיעשר אותן; **דברי רבי עקיבה** (תנא בדור השלישי, מגדולי התנאים).

בן עזאי (שמעון בן עזאי, תנא בדור השלישי) **אומר:** – שלושת הזמנים למעשר בהמה הן: **בעשרים ותשעה באדר, באחד בסיון, בעשרים ותשעה באב.** **רבי לעזר** (רבי אלעזר בן שמוע, תנא בדור הרביעי) **ורבי**

שמעון (בן יוחאי, תנא בדור הרביעי) **אומרים:** – שלושת הזמנים למעשר בהמה הן: **באחד בניסן, באחד בסיון, בעשרים ותשעה באלול; ולמה אמרו** – רבי לעזר ורבי שמעון, **בעשרים ותשעה באלול, ולא אמרו באחד בתשרי?** – שהרי כמו שהזמנים האחרים באחד בחודש, כך גם זמן זה היה ראוי להיות! – **מפני שהוא** – אחד בתשרי, **יום טוב** – של ראש השנה, **ואי אפשר לעשר ביום טוב, לפיכך הקדימוהו בעשרים ותשעה באלול** – הקדימו את זמן המעשר לעשרים ותשעה באלול.

לשון "גורן" עניינו: גמר מלאכה בתבואה ובפירות, שלאחר שהובאו לגורן נגמרה מלאכתם ואסור לאוכלם עד שיעשרם. והושאלה לשון זו גם לקביעת חיוב מעשר בהמה. דינו של מעשר בהמה שמקריבים את אימוריו על המזבח ובשרו נאכל לבעלים בירושלים.

במשנה בכורות ט, שה שנינו: שלוש גרנות למעשר בהמה: בפרס הפסח, בפרס העצרת, בפרס החג; דברי רבי עקיבא. בן עזאי אומר: בעשרים ותשעה באדר, באחד בסיון, בעשרים ותשעה באב. רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: באחד בניסן, באחד בסיון, בעשרים ותשעה באלול; ולמה אמרו בעשרים ותשעה באלול, ולא אמרו באחד בתשרי? – מפני שהוא יום טוב, ואי אפשר לעשר ביום טוב, לפיכך הקדימוהו בעשרים ותשעה באלול.

☆☆☆

תלמוד

במשנה שנינו: "**בשלושה פרקים בשנה תורמין את הלשכה:** בפרס הפסח, בפרס העצרת, בפרס החג". מפרשים: **אמר רבי אבהו** (אמורא ארץ ישראל בדור השלישי): **כל הן דתנינן "פרס" פלגא** – כל היכן (בכל